OPŁATA POCZTOWA OPŁACONA RYCZAŁTEM.
Rok VIII. Kraków, czwartek 5 lutego 1925 Nr. 29

NOWY DZIENNIK

Adres redakcyi i administracyi: Kraków, Orzeszkowej 7.
Nr. telefonu 279. — Konto czekowe P. K. O. w Warszawie Nr. 141.123
w Kr... 400.680.
Wszelkie komunikaty ... wprost do Administracyi.
Komunikaty pr... nie będą uwzględnione.
Rękopisów redakcya ... inseraty Redakcya nie odpowiada.
Redaktor naczel... przyjmuje od 12 do 1 w południe.

Cena Numeru 15 groszy

Prenumerata: w Krakowie i prowincyi mies. Zł. 3·40, kwrt. Zł. 10·20
w Krakowie z odnoszeniem do domu „ „ 3·60, „ „ 10·80
Na prowincyi: z przesyłką pocztową „ „ 4·20, „ „ 12·60
Zagranicą: z przesyłką pocztową „ „ 7·00, „ „ 21·00
Ogłoszenia: Drobne ogłoszenia za słowo Zł. 0·10, wiersz. milimetr. 1-szp. Zł. 0·15, nadesłane Zł. 0·40, wiersz milimetr. 1-szp. w tekście Zł. 0·60, wiersz milimetr. 1-szp. na 1-szej stronie Zł. 0·75, gratulacye Zł. 8·—, inseraty zamiejscowe o 50%, zagraniczne o 100% droższe.

Wina prowodyrów.

Kraków, 4 lutego.

(is) Prezydent Rzeczypospolitej zniósł rozporządzeniem święto katolickie, które przypadało na ubiegły poniedziałek. Prezydent Stanisław Wojciechowski jest dobrym katolikiem i widocznie krok Swój, za który zresztą odpowiada rząd, pogodził ze Swem sumieniem religijnem. Nie naszą zresztą jest rzeczą roztrząsanie tej części motywów rozporządzenia, ale podkreślić pragniemy, że widocznie w grę wchodziła powszechna, nie tylko w państwie polskiem, ale nawet w Watykanie tendencya, aby ograniczać ilość świąt przez wzgląd na ciężką sytuacyę gospodarczą i powiększenie wytwórczości społeczeństwa w czasach, kiedy sanacya gospodarcza jest patryotycznem hasłem ogółu.

Nie naszą też jest rzeczą zastanawiać się nad tem, czy rząd powinien był w konkretnym wypadku obliczyć, w jakim stopniu ludność katolicka z przyczyn religijnych przywiązaną jest tradycyjnie do zniesionego święta, gdyż to jest sprawą wewnętrzną wyznania katolickiego, w której nie mamy powodu zabierać głosu.

Tak czy owak rozporządzenie Prezydenta stało się prawem, a nie wiadomo nam, aby na terenie parlamentarnym posłowie polscy starali się rozporządzeniu temu zapobiedz.

Sprawa byłaby zatem jasną i załatwioną, gdyby w Polsce nie było... sklepów żydowskich. Sklepy żydowskie jednak istnieją obok chrześcijańskich, a burzycieli zakulisowych, którzy umieją grać na instynktach również u nas ciągle jeszcze nie brak. Głosy Ołtaszewskich, (o czem piszemy na innem miejscu), należą do białych kruków, a poza scenerya jawnego życia uwijają się ze szkodą dla państwa liczne jednostki, które umieją nawet taką okazyę, jak zniesienie święta katolickiego, wykorzystać przeciw Żydom.

Po dłuższej przerwie rozpętano znowu instynkty. W Warszawie i Łodzi tłumy „pobożnych" rzuciły się na sklepy żydowskie, przechodniów Żydów zaczęto bić, pohulano sobie znowu, a wszystko dlatego, że... Prezydent Wojciechowski zniósł święto katolickie — oczywiście pod wpływem podszeptów — żydowskich!! Endecya, dubadecya, katolicy narodowi, chrześcijańska demokracya, Piast, Narodowa Partya robotnicza, słowem na wskróś katolicka większość sejmowa i na wskróś katolicki rząd zniósł święto katolickie, a Prezydent-katolik dał na rozporządzeniu Swój podpis, dlatego, że tak chcieli — Żydzi!

I znaleźli się wyprani z wszelkiej uczciwości politycznej „prowodyrzy" i znalazł się chętny i pojętny tłum, który tym podszeptom uwierzył — i huzia na Żydów. Nie rzucano się na sklepy chrześcijańskie, które w części również były otwarte, lecz na żydowskie; nie zrobiono demonstracyi p. Grabskiemu, ani klubom chrześcijańskim, ale — bito Żydów aż do granic krwawych ekscesów, co nawet P. A. T. przyznaje.

Tendencyjna zwykle Ajencya wschodnia przedstawia ekscesy jako wynik agitacyi komunistycznej. W tem świetle — odezwy „Grupy patryotów", wzywające do „protestu" przeciw zarządzeniu Prezydenta wyglądałyby na prowokacye. Możliwe.

Nie jesteśmy w stanie zbadać słuszności tej wersyi, podanej przez Ajencyę wschodnią, ale dziwna to byłaby akcya komunistyczna, w której udział brali pobożni, wracający z kościołów, rzucający się wyłącznie na sklepy żydowskie. Ta sama Ajencya podaje jednak równocześnie, że „wszystkie awantury stały w związku z nastrojem(! sic) jaki wywołało skasowanie święta Matki Boskiej Gromnicznej". Ta nieostrożna sprzeczność Ajencyi wschodniej wskazuje na to, że jednak „nastroje" stały się przyczyną ekscesów.

Czy skasowanie święta wywołało „nastroje" religijne wśród komunistów, godzi się wątpić. System „roboty" komunistycznej polega wprawdzie na korzystaniu z każdej sposobności, aby wywołać zamieszki, ale w tym konkretnym wypadku okoliczności, towarzyszące ekscesom tj. fakt, że udział w nich brali ludzie demonstrujący swoje katolickie uczucia przeciw Żydom, jako rzekomym sprawcom skasowania święta, wskazuje na zupełnie inne źródło tych ekscesów.

Trzeba mieć odwagę odkryć — prawdę! Bezustanna agitacya żydożercza, uprawiana przez pewne pisma i Rozwój, który w setkach tysięcy egzemplarzy rozpowszechnia ostrożne, ale przejrzyste w swych tendencyach ulotniki po całem państwie, szkalując, zohydzając Żydów, nawołując do „obrony za każdą cenę", ulotniki nie konfiskowane przez władze, a nawet sądownie traktowane z pewną określoną interpretacyą ustawy, dają tłumowi wiele do myślenia.

A tłum mimo swej tępoty umie myśleć, tak jak chcą jego truciciele. Swiętoszki z prawej strony mają metody nie gorsze od metod bolszewickich, a korzystanie z „nastrojów" jest specyalnością obu kierunków, a bandycka agitacya zawsze znajdzie drogę — specyalnie do sklepu żydowskiego i nóż, który przeszyje wnętrzności — jakiegoś Arona Szczupaka.

Aron Szczupak, to jest imię zbiorowe. Nie po raz pierwszy w historyi pada on ofiarą faktu takiego, jak skasowanie święta katolickiego przez rząd, złożony wyłącznie z katolików.

Władze bezpieczeństwa pojęły tym razem swój obowiązek i sprężyście zdusiły ekscesy przeciw... rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej, tak, że nie przybrały one zbyt groźnych rozmiarów, czem my Żydzi przyzwyczailiśmy się już pocieszać, tyloma doświadczeniami nauczeni.

Ekscesy łódzkie i warszawskie rzucają jaskrawe światło na tlejący, a zbrodniczemi dłońmi dzień w dzień podsycany ogień ślepej, tępej, obskurnej nienawiści przeciw Żydom.

„Źle pojmowaną gorliwością religijną" (przecież) nazywa Ajencya wschodnia pobudki ekscesów.

Zgoda. Ale ta sama źle pojmowana religijność kieruje setkami nieodpowiedzialnych prowodyrów dzień w dzień, co godzina, gdy zatruwają duszę tłumu.

W nich leży wina za czyny tłumu.

Rozruchy antyżydowskie w Warszawie i Łodzi

Z powodu zniesienia święta w dniu 2 lutego.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 3-go lutego (Sin.) Ponieważ władze warszawskie zniosły święto w dniu 2 b. m., były niemal wszystkie sklepy w dzielnicy żydowskiej we Warszawie otwarte. Z tej przyczyny przyszło w wielu miejscach do poważnych zatargów między kupcami żydowskimi a pobożniejszymi przechodniami katolickimi. Szczególnie groźnemi były te zatargi na ulicy Twardej w okolicy kościoła, gdzie napadano na sklepikarzy żydowskich, żądając zamknięcia kramów. Równocześnie inne grupy chuliganów napadały na przechodniów żydowskich. W dzielnicy żydowskiej powstała panika. Zamykano nospiesznie sklepy i zwrócono się o interwencyę do Rady Narodowej. Na skutek interwencyi wysłały władze na miejsce ekscesów oddział policyi, który rozproszył tłum i przywrócił porządek. Karetka pogotowia udzieliła rannym pierwszej pomocy. W pewnej okolicy splądrowano kilka sklepów.

Należy zaznaczyć, że wśród wychodzących z kościołów rozdzielano odezwy, podpisane przez „grupę patryotów", a wzywające do święcenia święta w dniu 2 lutego. Ludność chrześcijańska komentowała różnie zniesienie onegdajszego święta. Większość widziała w tem oczywiście „rękę Żydów". Ekscesy zaś miały być odpowiedzią na rzekomą „akcyę Żydów przeciw świętom katolickim"...

* * *

Łódź, 3. 2. (Wr) Z powodu zniesienia święta były w ubiegły poniedziałek w Łodzi otwarte wszystkie sklepy tak chrześcijańskie, jakoteż żydowskie. Żydzi zapłacili jednak drogo za „reformę świąteczną" rządu p. Grabskiego. Po nabożeństwie rzucili się wychodzący z kościołów na sklepy i kramy żydów, splądrowali towary i bili przechodniów żydowskich. Wielka liczba Żydów jest rannych. Na skutek interwencyi pos. Dr Rosenblatta, sen. Braudego i kilku żyd. radców miejskich przywróciła policya porządek około godz. 3 popołudniu. Popołudniu były wszystkie sklepy żydowskie na przedmieściach zamknięte. W centrum miasta były tak sklepy żydowskie, jak i chrześcijańskie otwarte.

Prasa warszawska o zajściach

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 3. 2 Sin. Prasa dzisiejsza zaopatruje w komentarze wypadki poniedziałkowe. Pisma endeckie naturalnie zrzucają winę na Żydów, którzy w dniu tym mieli sklepy otwarte. Niektóre z pism chwyciły się metody przemilczania samych zajść a tylko uwagi poświęcają sprawie zniesienia święta poniedziałkowego.

I tak „Rzeczpospolita" nic nie pisze o zajściach samych, a tylko zauważa, że cudzoziemiec nie zoryentowałby się w tym dniu w Warszawie, czy na bocznych ulicach niema zwyczaju obchodzenia świąt religii panującej przez przedstawicieli innych wyznań.

„Kurjer Poranny" poświęcając szereg uwag zniesieniu święta, kończy: „Pozostaje przecież nakaz — nie będziesz w imię świętowania godził bliźniego nożem".

„Robotnik" zwraca uwagę, że w czasie zajść

policya nikogo nie aresztowała.

„Kurjer Polski" o krwawych zajściach pisze tylko tyle, że o 1 popołudniu, gdy wierni wracali z kościołów, grupy wyrostków podburzone przez starszych zamykały(!) sklepy i biły opornych kupców.

Komunikat urzędowy

Warszawa, 3. 2 AW. W związku z rozporządzeniem, które wyłącza ze świąt dzień 2 lutego, wydarzyły się w Łodzi i Warszawie niewielkie zaburzenia, które przypisać należy źle pojmowanej gorliwości religijnej, a czasem i agitacyi.

W Warszawie wydarzyły się niewielkie wykroczenia głównie w dzielnicy żydowskiej, gdzie zaniono ciężej dwu osobników. O godz. 7 wiecz. zaszła krwawa awantura koło rzeźni na Pradze. Trzech osobników zaatakowało przechodzącego tamtędy Arona Szczupaka. Napastnicy pobili go dotkliwie i zadali cios nożem w brzuch tak, że wyszły wnętrzności.

Zastanowienie dochodzeń przeciw Castiglionemu

(Telefonem od naszego korespondenta)

Wiedeń 3. 2 (D.) Dochodzenia karne przeciwko Castiglionemu zostały zastanowione z powodu uregulowania przez niego zobowiązań.

Aresztowanie szefa ukr. biura prasowego we Wiedniu.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Wiedeń 3. 2 (D.) Szef ukraińskiego biura prasowa go został w dniu dzisiejszym aresztowany pod zarzutem oszustwa i sprzeniewierzenia.

Zgon bar. Veczera

(Telefonem od naszego korespondenta)

Wiedeń, 3. 2 (D.) W dniu dzisiejszym zmarła bar. Veczera, która jak wiadomo odegrała w swoim czasie wybitną rolę w głośnej tragedyi Habsburgów.

St. Zj. żądają spłaty długów od Włoch

(Telefonem od naszego korespondenta)

Wiedeń, 3. 2 (D.) Z N. Jorku donoszą, że senator amerykański Bora zażądał imieniew St. Zjednoczonych od Włoch zapłaty długów wojennych w kwocie miliarda 200 tys. dolarów.

Lawiny w Alpach.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Wiedeń, 3. 2 (D.) Jak donoszą z Alp: Na skutek silnych opadów śnieżnych, miało tam miejsce szereg wypadków spadnięcia katastrofalnych lagun.

Sprawa pożyczki amerykańskiej dla Polski.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 3 2. (Sin) Wczoraj na obiedzie u prem. Grabskiego, obecnym był pos. ameryk. Pearson, z którym prem. Grabski omawiał trudności, związane z uzyskaniem pożyczki amerykańskiej.

Jak się dowiaduje Wasz korespondent, interesowane sfery w Ameryce domagają się koniecznie uprzedniego załatwienia budżetu na rok 1925 przez Sejm i Senat, a drugą przeszkodą w sfinalizowaniu pożyczki stanowią intrygi niemieckie.

Najbliższe posiedzenie Sejmu.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa. 3 2. (Sin) Projektowane na piątek posiedzenie Sejmu nie odbędzie się. Najbliższe posiedzenie zostało zwołane na wtorek.

Nowa spółka akcyjna dla handlu polsko-sowieckiego

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 3 2. (Sin) Senzacyę w tut. kołach finansowych wywołało zlikwidowanie Spółki akcyjnej dla handlu zagranicznego „Brytopol" i powstanie nowej spółki akc., do której wszedł kapitał sowiecki, reprezentujący urząd dla handlu zagranicznego w Rosyi „Wnieszторg".

Nowa Sk Akc. weszła w kontakt z firmami angielskimi i posiada kapitał zakładowy 300 tysięcy dolarów. Nowa spółka akcyjna nosi na zwę „Russpoltorg". Ciekawem jest, iż założycielem „Brytopolu" był niejaki Fürstenberg, brat znanego komisarza sowieckiego Fürstenberg-Haneckiego.

Budżet min pracy na komisyi sejmowej

Sprawa spoczynku niedzielnego. — O subwencyę dla tow. opieki nad sierotami żyd. — Potrzeba kontroli nad towarzystwami okrętowemi

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa 3 2. (Sin) Na dzisiejszem posiedzeniu komisyi budżetowej toczyła się dyskusya nad budżetem Ministerstwa Pracy.

Referent Kaczyński wskazał na dodatnie działanie inspektorów pracy, na założenie w b. zaborze rosyjskim całego szeregu kas chorych. Pewne braki w działalności ministerstwa wskazuje sprawa emigracyi, kredyty na pomoc dla emigrantów są zbyt małe.

Po dyskusyi zabrał głos min. pracy, omawiając poszczególne działy budżetu. Przyznaje się, że ustawa o odszkodawaniu dla bezrobotnych jest niepraktyczną.

Pos. **Ziemięcki** (PPS) wraca uwagę na potrzebę większej opieki nad naszymi emigrantami.

Pos. **Rusinek** (Piast) zaznacza, że nasze ustawodawstwo społeczne jest już za bardzo rozwinięte.

Pos. **Schipper** (Koło żyd.) porusza sprawę spoczynku niedzielnego, zaznaczając, że bezwzględne utrzymanie tego zarządzenia w chwili kryzysu gospodarczego, jaki przeżywamy, byłoby czemś niesłychanem. Mowca zwraca uwagę, że w swoim czasie min. pracy wniosło projekt ustawy, dozwalający osobom innych wyznań pracę w niedzielę, z wyłączeniem jednak wyznania mojżeszowego. Z okazyi mającego się ukazać rozporządzenia wykonawczego do ustawy o redukcyi dni świątecznych należy także na nowo uregulować sprawę spoczynku niedzielnego, któraby ludności żydowskiej pozwoliła na kilka choćby godzin pracę w niedzielę.

Przechodząc do sprawy opieki społecznej, stwierdza mowca, że w budżecie jest przeznaczona kwota 4 mil. zł na opiekę nad dziećmi. Przeprowadzone rejestracye sierót żydowskich wykazały liczbę 37.000, z których 15,000 korzystało z pomocy Jointu. Teraz, gdy to towarzystwo w Polsce zlikwidowało się, należy, aby rząd wspomógł nowopowstałe towarzystwo opieki nad sierotami żyd. odpowiednią sumą z pozycyi na podobne cele przeznaczonej.

Co do polityki emigracyjnej, to jest ona bez określonego kierunku. Min. pracy nie posiada żadnego wpływu na rozliczne towarzystwa transportowe; mowca domaga się, by na przyszłość min. pracy zajęło się bliżej działalnością tych towarzystw.

Proces przeciw sprawcom zamachu na uniw. warszawski.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 3. 2 Sin. Dziś rozpoczął się tu proces przeciwko cywilnym uczestnikom bandy Bagińskiego i Wieczorkiewicza, oskarżonym o zamach na uniwersytet warszawski.

Na ławie oskarżonych zasiedli Lucyan Maśliński, Mieczysław Krasiński i Mieczysław Rotter.

Oskarżeni zaprzeczają jakoby brali udział w zamachu.

Jako świadek zeznaje p. Orzęcki, syn zmarłego na skutek procesu profesora uniwersytetu, który przedstawia cały przebieg owego wieczoru.

Prof. Kot podaje szczegóły swego pobytu w uniwersytecie warszawskim w czasie wybuchu. Według tego co słyszał od stróża nocnego uniwersytetu w krytycznym czasie przechodził koło uniwersytetu jakiś cywil z pakunkiem w ręce.

Św. Muskatblut, student... uniw zeznaje, że wieczorem krytycznego dnia zauważyła obok mieszkania prof. Orzęckiego dwóch podejrzanych mężczyzn.

Dalsi świadkowie nie przynieśli nic nowego. Rozprawa potrwa szereg dni.

Anglia przeciw planowi federacyi naddunajskiej

(Telefonem od naszego korespondenta)

Wiedeń, 3. 2 (D.) Londyński Morning Post zajmując się położeniem gospodarczem Austryi pisze że alianci nie mogliby się na to zgodzić, aby niedomagania gospodarcze Austryi stały się punktem wyjścia do połączenia politycznego Austryi z Niemcami lub z innym związkiem politycznym. Austrya uczyniłaby lepiej, gdyby z innem państwem sukcesyjnem ułożyła system ceł uprzywilejowanych, jak to istnieje między Anglią z dominiami Jest możliwem, że Anglia podejmie inicyatywę zwołania konferencyi, która się zajmie usunięciem trudności celnych między poszczególnymi państwami sukcesyjnemi. Mocarstwa nie chcą, by nad Dunajem powstała nowa konfederacya, lecz chcą tylko utrzymać tam pokój. N. Fr. Presse pisze na ten temat, że plan zwołania konferencyi państw sukcesyjnych jest nieprawdopodobny. Możliwem tylko jest, że w czasie sesyi Ligi narodów w Genewie te kwestye będą poruszone. Prawdopodobieństwo takiej konferencyi jest tem mniejsze, ponieważ Francya i Anglia nie mają w kwestyi naddunajskiej równo idących interesów. Także większość państw sukcesyjnych byłaby przeciwną takiemu planowi, szczególnie Czechosłowacya i Jugosławia. Przy tego rodzaju związku byłoby oczywistem, iż Wiedeń znów odzyskałby swoje znaczenie jako centrum. Czechosłowacya dąży, jak wiadomo, aby Praga stała się równorzędnym centrum z Wiedniem.

Stanowisko mocarstw wobec konfliktu grecko-tureckiego

Wiedeń, 3. 2 PAT. N. Fr. Presse donosi z Paryża: Poseł grecki Bolitis przedsięwziął wczoraj krok u rządu francuskiego, aby zwrócić uwagę Francyi na wzburzenie panujące w Grecyi z powodu Wydalenia patryarchy konstantynopolitańskiego. Dyplomaci francuscy, angielscy i włoscy porozumiewają się w sprawie jednolitego stanowiska w sprawie konfliktu orecko tureckiego. Trzy te mocarstwa podejmą ewentualnie krok u rządu tureckiego aby uzyskać od niego zasadnicze przyrzeczenie, że duchowni greccy nie będą wydalani z Turcyi.

Grecya żąda zadośćuczynienia od Turcyi

(Telefonem od naszego korespondenta)

Wiedeń, 3. 2 (D.) Z Aten donoszą, że na posiedzeniu Rady Ministrów minister wojny generał Kondilis zagroził podaniem się do dymisyi w razie gdyby rząd grecki nie zażądał od Turcyi zgody na powrót patryarchy ekumenicznego. Grecya nie powinna się zgodzić na żaden inny rodzaj zadośćuczynienia i nie powinna celem otrzymania zadośćuczynienia cofnąć się nawet przed wojną.

Patryarcha konstantynopolitański w Grecyi

Ateny, 3. 2 PAT. Agencya ateńska. Szef sztabu generalnego Mazaraki odbył wczoraj konferencyę z prezesem ministrów i ministrem komunikacyi.

Ateny, 3. 2 PAT. Agencya ateńska. Patryarcha konstantynopolitański przybył do Salonik, gdzie go powitały władze i liczne delegacye.

Nowy poseł sowiecki w Wiedniu

Wiedeń, 3. 2 PAT. N. Fr. Presse donosi, że następcą Joffego we Wiedniu ma być mianowany prezydent sowieckiego państwowego Towarzystwa eksportowego Lauter.

Chamisz-Assar Beszwat — Święto wiosny w Erec Izrael

Na ziemi ojców zakwitła wiosna dla Narodu Żydowskiego. -- Wyzwólcie Ziemię! Ofiarujcie na Żyd. Fund. Narodowego. -- Zakupujcie owoce z Erec Izrael. -- Na dochód Żyd. Fund. Narodowego.

Polak o znaczeniu Żydów dla państwa polskiego

Kraków, 4 lutego.

Na łamach łódzkiej „Republiki" z 31 stycznia (Nr 31) redaktor tego pisma, znany publicysta p. **Czesław Ołtaszewski** zamieścił artykuł pod nieco osobliwym tytułem „Ciurkiem do Palestyny". Ponieważ artykuł ten jest bodaj pierwszym tego rodzaju głosem pióra polskiego, zaznajomimy czytelników naszych nie tylko z tokiem biegiem myśli, ale i z obszerniejszymi wyjątkami. P. Ołtaszewski widzi w obecnej emigracyi Żydów do Palestyny dowód do gruntu złej polityki gospodarczej państwa wobec Żydów i pisze:

„Sprawy emigracyi palestyńskiej nie możemy brać tylko z punktu widzenia narodowych tendencyi żydowskich, ani dzikiej i głupiej radości rozwojowych sklepikarzy, uradowanych, iż konkurenci wynoszą się zagranicę. Dla nas ważny jest tylko wzgląd na dobro i przyszłe horoskopy państwa polskiego.

Nie ulega wątpliwości, iż Żydzi posiadają wielkie walory, jako naród uzdolniony w kierunku gospodarczym. Dowiedli tego najlepiej, umiejąc w ciągu setek lat, prześladowani i gnębieni, zająć poważne stanowisko gospodarcze w każdym społeczeństwie. Prof. Sombart dowodzi, iż jednym z powodów upadku Hiszpanii w średniowieczu, było wygnanie Żydów doszczętnie. Przypuszczając nawet, iż w twierdzeniu tym tkwi pewna doza przesady, gdyż upadek państw idzie równolegle, nie z jednym aktem społecznym, ale z ogólnym zwrotem od liberalizmu do reakcyi, musimy jednak uznać, iż jest faktem niezbitym, iż również rozkwit Holandji w wieku XVI pokrywa się z przybyciem tam olbrzymich mas handlowego żydostwa. W ustroju kapitalistycznym kupiec jest człowiekiem, który rozbudza potrzeby, dopomaga do ich zaspokojenia, jest nosicielem kultury, zasila państwo, w którym żyje wieloma życiodajnemi sokami, w pierwszym rzędzie finansowemi. Kupiec nie posiada przytym monopolu dla swej pracy, żyje wśród nieustannej konkurencyi; fałszywe tedy jest zapewnienie, iż ekspulsya Żydów z Polski równoznaczna jest z unarodowieniem naszego handlu. Społeczeństwo polskie, wśród którego trudnienie się miarką i wagą uważane było za czynność uwłaczającą honorowi szlachcica, społeczeństwo, które jeszcze lat temu, kilkadziesiąt widocznie przekładało rolnictwo nad handel, musi przebyć jeszcze wiele etapów rozwojowych, zanim pod względem handlowym stanie na jednym stopniu wyrobienia z Niemcami, Anglikami i Amerykanami. Unarodowienie handlu oznacza własny postęp, a nie gnębienie szczucie na handel żydowski, który jest w znaczeniu państwowym polskim przez to samo, iż odbywa się w ramach naszego państwa, krzepi je podatkami, poprawia nasz bilans handlowy i płatniczy, związuje Polskę z handlem międzynarodowym.

Gdyby jeszcze antysemityzm gospodarczy był uprawiany tylko przez rozwojowy motłoch, rzecz byłaby zrozumiała: sklepikarze i majstrowie cechowi nie mogą i nie umieją wznieść się na wyżyny socyalnych koncepcyi i prowadzić racyonalnej polityki społecznej. Rzeczą jest znacznie gorszą, iż poglądy sklepikarskie przedostają się do ciał prawodawczych i rządowych i tu już krzywda, wyrządzona państwu jest nie do darowania. W komisyach podatkowych każdy powiew antysemicki zamienia się w huragan zniszczenia gospodarczego w całym społeczeństwie".

A dalej stwierdza, że chodzi tu o exodus „najbardziej twórczych czynników w naszym ustroju społecznym" i radzi:

„Jedynym wyjściem z tego najfatalniejszego rozwiązania kwestyi żydowskiej jest dążenie do poprawy stosunków ekonomicznych w Polsce, aby pole działania znalazło się dla każdego kto chce i umie pracować. Tylko tym sposobem zachowamy w organizmie naszym soki, które ciurkiem odpływać zaczynają na wschód.

W prasie polskie nic się o tym nie pisze, aczkolwiek wielu rozumie dobrze z jakim zjawiskiem ma się do czynienia. Ludzie wstydzą się. Jest się czego wstydzić. Ale nie poruszania bolączek polskich lecz nieskończonych głupstw i błędów, które zrobiło się w ciągu 6 lat niepodległości w kwestyi żydowskiej i w dziedzinie planowego acz nieświadomego rujnowania naszego ekonomicznego życia".

Oto pierwszy głos zimnej rozwagi Polaka! Jakim on odbije się echem?

Wiadomości z Palestyny.

POŻYCZKA BARONA ROTSZYLDA DLA ŻYDOWSKICH GMIN W PALESTYNIE. Dzięki energicznej działalności sędziego Rosenblatta udało się utworzyć w Palestynie związek gmin żydowskich i w ten sposób stało się możliwem uzyskanie pożyczki na inwestycye. Baron Rotszyld ma się zająć projektem. Przy towarzystwie „Pica" utworzono konsorcyum finansistów, które ma się przyczynić do urzeczywistnienia tego planu.

ROZWÓJ DZIAŁALNOŚCI „SOLEL BONE". Sprawozdanie z działalności kooperatywy budowlanej „Solel Bone" z ostatnich 6-ciu miesięcy jest dowodem niezwykłego rozwoju tej instytucyi. W miesiącu maju ubiegłego roku było zajętych w „Solel Bone" 1349 robotników. W czerwcu 1382, w lipcu 1450, w sierpniu 1500, we wrześniu 1700, a w październiku 1950. Od maja do października ub. roku objął „Solel Bone" prace za sumę 99,610 f.s zt. Szczególnie znaczny rozwój wykazują prace w kamieniołomach.

BUDOWA KOOPERATYWNEGO DOMU MIESZKALNEGO W TEL AWIWIE. Wkrótce ma powstać w Tel Awiw wielki dom mieszkalny, który będzie wspólną własnością wszystkich lokatorów. Niedawno wybrano w tym celu komitet, w skład którego weszli wybitni obywatele Tel Awiw. Komitet zwrócił się do gminy miasta celem uzyskania odpowiedniego obszaru na dom. Dom będzie zawierał 50 mieszkań po 3 pokoje. Każde mieszkanie będzie kosztowało 300 f. szt. Wszyscy członkowie są zobowiązani zapłacić natychmiast 100 funtów, a resztę w przeciągu kilku lat w ratach.

NOWE DROGI W GALILEI. Niedawno zawarł departament pracy organizacyi syonistycznej układ z koloniami żydowskiemi w Galilei dolnej w sprawie wybudowania szosy między poszczególnemi osiedlami. Egzekutywa przyczyni się do budowy tej szosy sumą 2000 funtów, Osiedla sumą 700 funtów, „Ica" 300 funtów. Pożyczka ma być w przeciągu 10 lat amortyzowana. Gwarancyę objęli koloniści galilejscy. Przy pracy tej znajdzie zajęcie 150 robotn.

ROZPOCZĘCIE NAUKI W TECHNIKUM W HAJFIE. Przed dwoma tygodniami rozpoczęła się nauka w technikum w Hajfie po krótkiej i skromnej uroczystości otwarcia. W sali technikum zebrali się wszyscy uczniowie i nauczyciele z p. Blokiem kierownikiem instytucyi na czele. Przemówienie wygłosił dyrektor szkoły p. Błok, który wezwał uczniów do ochoczego spełniania obowiązków pierwszych wychowanków hebrajskiej szkoły technicznej. W dniu tym rozpoczęła się nauka. Nauczycielami w technikum są m. in. inż. Hakar, prof. Grossman, dr. Czereniewski, prof. Ijow, architekt Borski i wielu innych.

KRAKOWSKA GALERYA

osób, które wystąpiły ze społeczności żydowskiej w latach 1908—1924 *).

3) **Zestawił Z. M.**

ROK 1909 — 22 OSOB.

Icek Nusen Ajzenszer, urodzony 1887 w Warszawie, syn Hersza i Chaji Rojzy z Waflów, zecer drukarski.

Leon Feuer, ur. 1882 w Krakowie (bez bliższych danych), inżynier zamieszkały w Wiedniu.

Freidel Geiger, ur. 1882 w Domaradzu pow. Brzozów, córka Samuela Beima i Chaji Geiger (małż. rytual.) służąca, zam. w klasztorze SS. Felicyanek.

Gabryel Henner, ur. 1893 w Jarosławiu, syn Berla i Luizy z Lustrów, uczeń szkoły realnej.

Chana Herszman, ur. 1888 w Warszawie, córka Moszka i Szewy z Wachockierów, krawcowa.

Gitla Horowitz, ur. 1885 w Chocimierzu pow. Tłumacz, córka Mendla Ostreichera i Chudli Horowitz (małż. rytual.) guwernantka, zam. w klasztorze SS. Felicyanek.

Fanny Janowska, ur. 1864 w Dziersnie pow. Gliwice, córka Adolfa Lomnitzera i Fryderyki z Klehmanów, zamężna, zam. w klasztorze SS. Felicyanek.

Stefania Krätler, ur. 1887 w Warszawie, córka Teodora i Bronisławy z Nirenstenzów, słuchaczka filozofii.

Otto Mandl, ur. 1891 w Krakowie, bez zajęcia zam. w Wiedniu (bez bliższych danych).

Hencze Merklinger, ur. 1892 w Jaślanach pow. Mielec, córka Seinwela Allweisa i Chaji Merklinger (małż. rytual.), bez zajęcia, zam. w klasztorze SS. Felicyanek.

Natan Noteles ur. 1859 w Nikolsburgu (Morawy), syn Ignacego i Toni z Schelschitzów, urzędnik prywatny.

Rebeka Nussbaum, ur. 1892 w Radochoćcach pow. Mościska, córka Izaaka i Feigi z Bratterów, bez zajęcia, zam. w klasztorze SS. Felicyanek.

Selig (Feliks) **Orange**, ur. 1863 w Tarnowie, syn Emanuela i Leni, kupiec.

Hena Raab, ur. 1892 w Końcu pow. Mielec, córka Dawida i Chaji z Lindów, bez zajęcia, zam. w klasztorze SS. Felicyanek.

Adolf Rausch, ur. 1884 w Tarnowie, syn Dawida Jana i Henryki Maryi z Popperów, słuchacz praw.

Olga Rosenberg, ur. 1879 w Żywcu, córka Gustawa i Anny z Elsnerów, nauczycielka języków.

Karol Rosenzweig, ur. 1873 we Wiedniu, syn Samuela i Debory, urzędnik towarzystwa ubezpieczeń.

Reizla Rosenzweig, ur. 1886 w Nieżwiskach pow. Horodenka, córka Mojżesza i Resi z Leiferów, bez zawodu, zam. w klasztorze SS. Felicyanek.

Władysław Schottland, ur. 1888 w Warszawie, syn Hermana i Ewy z Szajderów, słuchacz praw.

Jan Schnlhof, ur. 1884 w Krakowie, urzędnik bankowy, zam. w Wiedniu (bez bliższych danych.).

Hirsch Weiss, ur. 1864 w Rychwałdzie pow. Żywiec, syn Mendla i Ryfki z Neumanów, ajent handlowy.

Gitla Westreich, ur. 1893 w Jaśle, córka Jeremiasza i Małki z Gimplów, bez zajęcia zam. w klasztorze SS. Felicyanek. (C. d. n.)

Z SALI ODCZYTOWEJ.

Hiob i Faust

Wykład dr. Ch Żytłowskiego

Wielka sala kino-teatru „Warszawa" wypełniona po brzegi. Prelegenta wita w serdecznych słowach im. aranżerów odczytu p. Wallner, który udziela następnie głosu entuzyastycznie przyjętemu sam. gościowi.

Wykład trwał przez blisko 3 godziny. Miarą wysokiego poziomu tego odczytu może być skupiona uwaga słuchaczy, którzy z niesłabnącem zainteresowaniem przysłuchiwali się wywodom prelegenta.

Chociaż między Hiobem a Faustem istnieje przepaść dwóch przeszło tysiącleci, łączy je jednak odwieczna ludzka tęsknota za szczęściem. Hiob, Faust i Boska Komedya to najwyższe szczyty nie tylko kosmicznej poezyi ale i myśli ludzkiej.

Oba utwory podobne są do siebie budową, różnią się tylko ujęciem tego samego zasadniczego problemu. Próbą człowieka u Hioba są cierpienia, u Fausta doświadcza się człowieka radością i rozkoszą. Ale Hiob nie o własne walczy szczęście z Bogiem, tylko staje się szermierzem całej ludzkości. Jest bowiem gradacya w cierpieniu człowieka, a nie każde cierpienie może dać człowiekowi siłę, by wyjść niejako z siebie i całe życie ująć potężnym rzutem kosmicznym. Hiob znajduje odpowiedź na dręczącą go zagadkę w zjawisku, które za Jamesem, autorem „Doświadczenia religijnego" nazwać można „teofania". Jest odczucie bezpośredniego obcowania człowieka z Bogiem, uczucie, rozumem nie dające

Ż. F. N. zakupił nowych 80.000 dunamów ziemi w Erec Izrael

Ważny nabytek.

Jerozolima (ŻAT) Od pewnego czasu toczyły się pomiędzy dr Arthurem Rupinem, pełnomocnikiem Żydowskiego Funduszu Narodowego, a pewnym arabskim effendi'm rokowania o kupno większego obszaru ziemi w okolicach Chajfy. Obecnie została zawarta umowa, na mocy której Żydowski Fundusz Narodowy nabywa na własność 80,000 dunamów ziemi. — Udział w kupnie biorą obok Ż. F. N. towarzystwo amerykańsko-żydowskie „Zion Common wealth" i żydowskie towarzystwo kolonizacyjne „Meszek" w Berlinie, Obszar zakupiony znajduje się między Chajfą a Ekronem.

Jak z powyższej wiadomości wynika postępuje akcya nabycia całej Emek Izreel szybko naprzód. W czasie pobytu Ussyszkina w Polsce zapowiedział on, że nabycie 80,000 dunamów między Hajfą a Ekronem otworzy nam bramy do tej Emek Izrael, która jest wszak ogniskiem nowego jiszuwu palestyńskiego. Szybkie zrealizowanie tej zapowiedzi zostało umożliwione znaczniejszemi wpływami na rzecz Ż. F. N. w ostatnich kilku miesiącach.

Centralna komisya kontrolująca nad towarzystwami dla zakupna ziemi w Palestynie.

W Polsce powstały ostatnio liczne towarzystwa, których celem jest zakupno ziemi w Palestynie dla swoich członków. Celem uniknięcia spekulacyi ziemi i rozczarowania ze strony nabywców utworzono w Warszawie organ, kontrolujący działalność tych towarzystw. Dnia 20 stycznia odbyła się konferencya przedstawicieli 30 takich towarzystw, zwołana przez reprezentanta P. L. D. C. i „Meszek", Kaganowa. Na konferencyi przyjęto zasadę stworzenia organu kontrolującego. Na następnem posiedzeniu z dnia 25 wybrano 10 członków komisyi kontrolującej, a mianowicie jako przedstawicieli organizacyi syonistycznej pp. Lewitego, dra Gottlieba, dra Klumla, posła Farbsteina i Kaganowa. Jako przedstawicieli poszczególnych towarzystw: A. Rosena (Nachlat Jaakow) rabina Rossani, (Nachlat Josef), Taua (Habone), J. Szapira (Awoda Izrael).

W sprawie wiz dla turystów udających się do Palestyny.

Wyjaśnienie Centralnego Urzędu Palestyńskiego.

Z powodu rozmaitych pogłosek, jakie krążą w sferach zaintersowanych i w prasie o nowych zarządzeniach, odnoszących się do wiz dla turystów, udających się do Palestyny, Centralny Urząd Palestyński we Warszawie daje następujące wyjaśnienie.

We środę 28 stycznia o godzinie siódmej wieczorem kontroler palestyński w konsulacie angielskim zawiadomił telefonicznie Urząd Palestyński, że nie przyjmie turystów do kontroli, mającej się odbyć nazajutrz.

We czwartek rano kierownik Urzędu Palestyńskiego p. Berlis interweniował w tej sprawie w konsulacie u kontrolera palestyńskiego.

Kontroler wyjaśnił, że ponieważ wielu turystów pozostaje w Palestynie, nie będzie już mógł przyjmować turystów do zwykłej kontroli, odbywającej się w Urzędzie Palestyńskim, dopóki sprawa nie zostanie wyjaśniona. Kontroler zwrócił przytem uwagę na kilka wypadków, co do których otrzymał wiadomości z Palestyny, że turyści tam pozostali. Wszystkie wyjaśnienia nie pomogły i kilkudziesięciu turystów przybyłych dla kontroli nie zostało przyjętych.

Centralny Urząd Palestyński zwrócił się natychmiast w tej sprawie telegraficznie do egzekutywy syonistycznej w Jerozolimie i Londynie. Otrzymano uspakajającą wiadomość z Jerozolimy, że rząd palestyński telegraficznie zawiadomi o swem stanowisku kontrolera w Warszawie.

Centralny Urząd Palestyński ma nadzieję, że sprawa ograniczeń turystów w wyjeździe do Palestyny zostanie w dniach najbliższych pomyślnie załatwiona.

O rezultatach interwencyi Centralny Urząd Palestyński natychmiast ogłosi komunikaty w prasie i zawiadomi urzędy palestyńskie.

Wizy dla turystów krakowskich

Mimo wstrzymania udzielania wiz turystom jadącym do Palestyny przez Konsulat angielski w Warszawie, udało się krakowskiemu biuru palestyńskiemu uzyskać zezwolenie na przyznanie wiz tym turystom zach. Małopolski, którzy stanęli dnia 14. I. br. do kontroli konsularnej w Krakowie pod warunkiem, jeśli najdalej do dnia 7 bm. przedłożą paszporty w biurze palestyńskiem, Kraków, Stradom 15.

Równocześnie z paszportami przedłożyć należy pieniądze na karty okrętowe.

Sukces syonistów przy wyborach do Związku gmin żyd w Prusiech.

Berlin. (S) Telefonem. Rezultat wyborów do Związku gmin żydowskich w Niemczech stanowi nieoczekiwane zwycięstwo żyd. partyi ludowej (syoniści). Stronnictwo to uzyskało 31 mandatów na 100 a więc ¼ ogólnej liczby.

Prawdziwe oblicze jidyszystów

Warszawa. Niedawno zwrócił się pos. dr. Thon w imieniu „Tarbuthu" i pos. Grünbaum w imieniu Żyd. Rady Narodowej do Centrali szkól jidyszystycznych, jakoteż do „Agudy" z wnioskiem zebrania się przy wspólnym stole i wszczęcia rokowań w sprawie możliwości dojścia do zgody i jasnego sformułowania żądań w imieniu wszystkich kierunków odnośnie do szkolnictwa żydowskiego. Centrala szkół jidyszystycznych nie nadesłała dotychczas odpowiedzi. Lecz ogólnie jest wiadomem, że w Centrali szkół jidyszystycznych odgrywają kierowniczą rolę koła, grupujące się koło bundowskiej „Folkscajtung". A „Folkscajtung" żąda, nie mniej ni więcej, by hebraiści wyrzekli się zupełnie „fantazyi o hebrajskiem szkolnictwie".

Tak to wygląda prawdziwe oblicze jidyszystów.

Zjazd syonistów Rzeczypospolitej Polskiej w Warszawie.

W dn. 3—4 marca br. odbędzie się w Warszawie Zjazd Syonistów Rzeczypospolitej Polskiej. Uroczyste otwarcie Zjazdu nastąpi w niedzielę dnia 1 marca wieczorem.

Wybory odbędą się na podstawie następującej ordynacyi wyborczej:

1) 100—200 szeklowców wybiera 1-go deleg.
2) 200—350 „ „ „ 2-ch „
3) 350—550 „ „ „ 3-ch „
4) 550—750 „ „ „ 4-ch „
5) 750—1000 „ „ „ 5-iu „
6) Od 1000 szeklowców wzwyż wybiera każdych 200 szeklowców 1-go delegata.
7) Miejscowość, w której ilość szeklowców nie wynosi 100, zostaje przyłączona do sąsiedniej miejscowości.
8) Wybierani są ci, którzy uzyskają względną większość głosów.
9) Tylko w tych miejscowościach, w których ilość szeklowców przekracza 1000, może miejscowa Komisya Wyborcza uchwalić przeprowadzenie proporcyonalnych wyborów.

W myśl powyższych uchwał Główna Komisya Wyborcza dla Zach. Małopolski i Śląska ustanowiła następujące okręgi wyborcze:

1) Kraków 10 mand. 2) Trzebinia—Krzeszowice 1 mand. 3) Oświęcim—Zator—Dziedzice 2 mand. 4) Andrychów—Kęty 1 mand. 5) Chrzanów—Szczakowa 2 mand. 6) Żywiec 1 mand. 7) Wadowice 1 mand. 8) Bielsko 5 mand. 9) Katowice 1 mand. 10) Wieliczka—Gdów 1 mand. 11) Bochnia—Niepołomice—Brzesko 1 mand. 12) Tarnów—Tuchów—Bobowa 5 mand. 13) Dębica—Pilzno 1 mand. 14) Kolbuszowa—Raniżów—Mielec 2 mand. 15) Sędziszów—Ropczyce 1 mand. 16) Rabka—Maków—Jordanów 1 mand. 17) Tarnobrzeg—Baranów—Radomyśl Wielki 1 mand. 18) Biecz 1 mand. 19) Łańcut 1 mand. 20) Przeworsk—Leżajsk—Sieniawa 2 mand. 21) Rzeszów—Głogów—Tyczyn 3 mand. 22) Jasło 2 mand. 23) Krosno—Korczyna 1 mand. 24) Rudnik 1 mand. 25) Sanok—Zagórz—Brzozów—Baligród 2 mand. 26) Gorlice—Grybów 1 mand. 27) Błażowa—Dubiecko—Pruchnik 1 mand. 28) Jarosław—Radymno 4 mand. 29) Nowy Sącz—Stary Sącz 2 mand. 30) Strzyżów 1 mand.

Najpóźniej do dnia 5 go lutego br. muszą być zgłoszone do Głównej Komisyi Wyborczej kandydatury wraz z podaniem okręgu, w którym dany kandydat zamierza ubiegać się o mandat. Późniejsze zgłoszenia nie będą uwzględnione. Wybory odbędą się 15 lutego. Bliższe szczegóły co do przeprowadzenia wyborów będą podane w osobnym cyrkularzu do Komitetów Lokalnych i mężów zaufania w poszczególnych miejscowościach. O wyniku wyborów należy zawiadomić Główną Komisyę Wyborczą (Kraków, Stradom 15) najpóźniej do 18 lutego br. Do tego zawiadomienia należy załączyć oryginalny protokół wyborczy. Zawiadomienia, które nadejdą po tym terminie nie będą uwzględnione.

Główna Komisya Wyborcza Organizacyi Syonistycznej dla Zach. Małopolski i Śląska na Zjazd Syonist. Rzeczypos. Polskiej

* * *

Z Biura Centralnego Komitetu Org. Syońskiej dla Małopolski Zach. i Śląska donoszą nam, że termin zgłaszania kandydatur na ogólnopolski zjazd syonistyczny w Warszawie, w którym prawdopodobnie weźmie udział prezydent Egzekutywy Wszechświatowej Org. Syońskiej p. Nachum Sokolow, upływa z dniem 5 bm. Wobec tego wszystkie te miejscowości, które dotychczas nie zgłosiły kandydatur winne to urzeczywistnić niezwłocznie.

się wcale uzasadnić. Albo się ma tego rodzaju uczucie, albo się go — wcale nie rozumie. Szczęście znajduje więc Hiob w łączności z Bogiem. I tu właśnie znajdujemy punkt styczny między poematem którego autorem jest lud żydowski, po przez cierpienia dochodzący do wyzwolenia nietylko siebie, ale ludzkości całej, wszechświata i Boga, a poematem, który stworzył Aryjczyk. Gdyż Faust szuka szczęścia w rozkoszy cielesnej, w sławie i nauce, a znajduje je tylko w utopii społecznej, w usiłowaniach, by morzu wydrzeć potężny szmat ziemi i tam założyć społeczeństwo ludzi wolnych na wolnej ziemi.

Teraz jesteśmy świadkami, — kończy swój głęboki referat szan. prelegent — chwili dziejowej, gdy ten lud żydowski, ten autor „Hioba" w praktyce łączy problem „Hioba" z problemem Fausta. Wydziera morzu ziemię nieurodzajną, wyniszczoną, by pracą ją użyźnić i uczynić ją wolną ziemią dla wolnego ludu.

Nie można w streszczeniu referatu oddać całego bogactwa subtelnych odcieni myśli, wybuchającej gorącą lawą uczucia, którem ten na solidnych podstawach nauki zbudowany odczyt był prześwietlony. Z zapartym też tchem słuchała publiczność do końca i burzą oklasków pożegnała dr Żytłowskiego.

— — — — — — — — —

Wieczorem odbył się bankiet ku czci znakomitego żydowskiego uczonego i publicysty. Bankiet ten stracił swój typowo-konwencyonalny charakter dzięki porywającemu przemówieniu szan. gościa — o sobie samym. Sprowokowało Go do tego przemówienie red. dr Kanfera, który scharakteryzował dr Żytłowskiego jako pisarza, umiejącego pogodzić realizm z żydowską utopią. Cechą charakterystyczną jest dążność do syntezy między żydostwem a Europą.

W odpowiedzi na to przemówienie przedstawił się Żytłowski jako polemista o wyostrzonej dyalektyce. W krótkim wywodzie odróżnił idealizm, upatrujący w idei praźródło rzeczywistości od materyalizmu, odrzucającego wogóle wszelką ideę. Siebie zaś przedstawił jako realistę, który nie potrafi oddzielić rzeczywistości od idei.

Idealiści społeczni — to utopiści, materyalistami typowymi — to socyal-demokraci, jego zaś generacya tj. Perec, Żytłowski, An-ski wytworzyła w inteligencyi żydowskiej poczucie odpowiedzialności za losy żydostwa. Cztery mu zawsze przyświecały idee: Osobista wolność i wierność sobie, bogactwo dóbr duchowych i materyalnych, sprawiedliwość podziału i międzynarodowe braterstwo ludów.

Niezapomniane wrażenie wywarła ta mowa na wszystkich słuchaczach i najlepiej scharakteryzowała samego prelegenta niż wszystkie poprzednie mowy bankietowe.

M. K.

KRONIKA.

Kraków, 4 lutego.

Program powitania rabina krakowskiej gminy żydowskiej.

Jak już donosiliśmy nowy rabin krakowski p. Józef Nechemiasz Kornitzer, przyjeżdża do Krakowa d. 5 bm. o g. ½4 celem objęcia urzędowania. Z dworca kolejowego uda się rabin do Starej synagogi, gdzie o godz. 4 popołudniu imieniem krakowskiej gminy powita go prezydent gminy wyznaniowej. Następnie odbędzie się nabożeństwo w synagodze. Wprowadzenie w urzędowanie nowego rabina nastąpi w kilka dni później na uroczystem posiedzeniu Rady wyznaniowej.

—o—

— „WRAŻENIA Z ARGENTYNY". Pod tym tytułem zamieszczamy w naszym odcinku powieściowym wrażenia znanego pisarza żydowskiego H. D. Nomberga z jego pobytu w Argentynie. Zwracamy uwagę naszych Czytelników na te feljetony, które w sposób nadzwyczaj interesujący poruszają bolesną kwestyę handlu żywym towarem i przynoszą materyał oparty na bezpośrednich obserwacyach. Może przyczynią się te „Wrażenia z Argentyny" do wyświetlenia smutnego-tego zjawiska społecznego i kres nareszcie położą oszczerczym napaściom na społeczeństwo żydowskie.

— WZROST DROŻYZNY W KRAKOWIE. Komisya parytetowa przy województwie krakowskiem ustaliła na posiedzeniu w dniu 2 lutego br., że wzrost kosztów utrzymania w styczniu 1925 wynosił w Krakowie 1.83 procent w porównaniu z grudniem 1924 r.

— KOMISYA LUSTRACYJNA z ramienia tymczasowego wydziału samorządowego w drugiej połowie zeszłego miesiąca dokonała lustracyi biur budownictwa miejskiego, oddział a i b, miejskiego urzędu zdrowia, zakładów sanitarnych, działalności lekarzy szkolnych i okręgowych oraz rzeźni i targowicy miejskiej.

— O USUNIĘCIE DEZORYENTUJĄCYCH NAPISÓW. Na ulicach Krakowa, których nazwy zostały w ostatnich latach zmienione, widnieją nadal nad bramami domów tabliczki z numerami i dawnymi nazwami ulic. Powoduje to liczne zamieszania i trudności, zwłaszcza dla osób zamiejscowych i nieznających dobrze Krakowa, gdyż zmuszone są one tracić wiele czasu zanim znajdą szukaną ulicę. Odnosi się to w pierwszym rzędzie do dzielnicy Podgórze, gdzie większa część ulic została przemianowana po przyłączeniu Podgórza do Krakowa dla uniknięcia jednakich nazw dwóch ulic w obrębie Wielkiego Krakowa. W dawnym Krakowie widnieją np. na ul. Starowiślnej nad bramami domów tabliczki z nazwą „ul. Piątego Listopada". Byłoby pożądane, aby magistrat przy sposobności umieszczania lamp oryentacyjnych nad bramami zarządził równocześnie usunięcie niewłaściwych napisów.

— NOWE CENY DRUKÓW POCZTOWYCH. Z dniem 1 lutego ustalona została niastępująca cena sprzedażna druków pocztowych: kartka pocztowa pojedyncza 1 gr, kartka pocztowa podwójna 2 grosze, przekaz pocztowy krajowy i zagraniczny, przekaz telegraficzny, adres pomocniczy, bez przekazu pobraniowego i z przekazem pobraniowym po 2 gr, deklaracya celna 2 gr, blankiet telegraficzny 10 gr, pokwitowanie nadania telegramów 1 gr, formularz statystyczny 1 gr, pocztowa książka nadawcza 1 zł 20 gr, odbiorcza 60 gr, książka na pobór znaczków pocztowych 20 gr, spis urzędów pocztowych 3 zł, mapa połączeń pocztowych dla urzędników 50 gr, dla osób prywatnych 2 zł.

— CENY TARGOWE w dniu wczorajszym były następujące: Nabiał: 1 litr mleka zbieranego 25 —30 gr, niezbieranego 35—40 gr, śmietany słodkiej 50—70 gr, kwaśnej 1.60—2 zł, 1 kg masła 4—4.50 zł, sera 80 gr do 1 zł, kopa jaj 6.30—7.20 zł, sztuka 11—13 gr. Drób: kura 4—6 zł, kaczka 4—7 zł, gęś 8—12 zł, indyk 12—15 zł, Jarzyny: 1 kg ziemniaków 13—14 gr, buraków 15—18 gr, marchwi 15—18 gr, kapusty 40 gr, chrzanu 1—2.50 zł, kalafior 80 gr do 2 zł. Owoce: 1 kg jabłek krajowych 60 gr do 1 zł, zagranicznych 1.40—2 zł, gruszek krajowych 1—1.80 zł, orzechów 1.80.

— SAMOBÓJSTWA UCZNIÓW GIMNAZYALNYCH. W ostatnich dniach zaszedł w Krakowie wypadek samobójstwa ucznia 4-tej klasy gimnazyalnej Z. K., który odebrał sobie życie wystrzałem z rewolweru. Przyczyną samobójstwa miały być złe noty przy półrocznej klasyfikacyi. Jak słychać, na tem samem tle zdarzył się podobny wypadek w Wadowicach, gdzie desperat pozbawił się życia wystrzałem z flobertu.

— POŻAR W RYNKU GŁ. Wczoraj koło godziny 5.30 rano wybuchł pożar na strychu kamienicy Nr. 33 w Rynku gł. Ogień powstał od popiołu z ogniem, wyniesionego na strych przez Anastazyę Haryndziuk 13-letnią służącą woźnego Misiewicza. Wezwana straż pożarna ogień ugasiła. Szkoda nieustalona.

— UJĘCIE SPRAWCÓW WŁAMANIA DO SZYNKU. W związku ze zgłoszoną dnia 1 bm. kradzieżą z włamaniem do szynku Dawida Englandera przy ul. Kalwaryjskiej l. 94 aresztowano Maryana Puczkę (lat 23) z Ludwinowa, oraz jego kochankę Maryę Łobodziak (lat 19) z Krakowa, którzy krytycznej nocy zrobiwszy wyłom w murze i natrafiwszy na bufet siłą go odsunęli, skutkiem czego cała zawartość składająca się z kilkudziesięciu flaszek została zniszczona przez upadek bufetu. Sprawcy po wyrządzoną szkodą zabrali kilka pudełek papierosów i kilka paczek tytoniu. Poszkodowany oblicza straty na 1.000 zł.

— LEGITYMOWAŁA SIĘ KRADZIONEM ŚWIADECTWEM. Dnia 3 bm. aresztowały organa śledcze krakowskiej policyi na dworcu kolejowym Zofię Chrupek (lat 14) rodem z Jaworznia pod zarzutem kradzieży. Chrupkówna opuszczając samowolnie służbę okradła swych chlebodawców Skowrońskich z Milowic pow. Katowice, gdzie zabrała większą ilość garderoby i świadectwo szkolne córki Skowrońskich Maryi, uczenicy gimn., którem legitymowała się w czasie aresztowania. Część skradzionej garderoby odebrano i przesłano wraz z aresztowaną do sądu okręgowego w Krakowie.

— AMATOR INDEKSÓW UNIWERSYTECKICH. Aresztowano Jana Prymusa (lat 20) rodem z Ojczenia pow. Kraków, pod zarzutem szeregu kradzieży i oszustw popełnionych na szkodę słuchaczy Uniwersytetu Jagiellońskiego. Prymus będąc w posiadaniu fałszywych dokumentów uniwersyteckich i mając wstęp na uniwersytet kradł nieprzezornym słuchaczom indeksy. Ponadto podejrzany jest on o kradzieże garderoby z mieszkań akademickich. Aresztowanego Prymusa odstawiono do aresztów sądowych wraz z dowodami winy.

— KRADZIEŻ W POCIĄGU. Herschi Sperber z Dębna, pow. Brzesko reemigrant amerykański doniósł, że na przestrzeni Trzebinia—Kraków skradziono mu 2 walizki z rzeczami wartości 200 zł wraz z 50 dolarami.

— ARESZTOWANO 1 osobę za uchylanie się od powinności wojskowej, a 2 za włóczęgostwo.

NADESŁANE.

Za rubrykę tę redakcya nie odpowiada.

Państwo Bazesów i państwo które w niedzielę dnia 25 stycznia o godz. 7 i pół wieczorem u nich bawiło najmocniej przepraszam za obrazę, gdyż byłem bardzo zdenerwowany.
Pozostaję z poważaniem
Jakób Mirochna.

H. D. NOMBERG.

Wrażenia z Argentyny.

3 Ciąg dalszy.

Przez 2 przeszło godziny musiałem jechać tramwajem, nim dojechałem do ich cmentarza. Wspaniałe marmurowe drogocenne posągi, a na nich złocistemi literami wyciśnięte napisy po hebrajsku i po żydowsku, bardzo często niestety nieortograficzne i niezgodne z duchem języka. Rabin ich widocznie nie jest takim specyalistą w swoim zawodzie, jak oni w swoim.

Czy wszyscy są w równej mierze bogaci tak handlarze jak kobiety — ich ofiary, czy i te pomniki świadczą o wspólnym dobrobycie wszystkich?

Nie, myliłby się ten, ktoby tak przypuszczał.

Tu na cmentarzu, gdzie każdą odrobinę ziemi bardzo drogo trzeba opłacić, leży tylko „burżuazya" handlarzy żywym towarem. „Drobnomieszczaństwo" tj. pomocnicy i agenci spoczywają na miejskim cmentarzu tj. tam gdzie się chowa wszystkich bezdomnych i bezimiennych.

A „proletaryat" te młode kobiety, które umierają zwykle między 30—40 rokiem życia nigdzie nie znajdują swego cmentarza. Ich się wogóle nie chowa, nawet kości ich w ziemi nie spoczywają. Ciała ich należą do uniwersytetów, służą więc „postępowi i rozwojowi ludzkości".

II.

HANDLARZE ŻYWYM TOWAREM W DRODZE.

W tym samym mniej więcej czasie, kiedy to ludność żydowska taką stanowczą prowadziła kampanię przeciwko handlarzom żywym towarem, by się od nich odseparować, także i rząd argentyński uchwalił bardzo ostre kary przeciwko handlowi żywym towarem. Odnośna ustawa zagrażała karą 6—10 lat ciężkiego więzienia każdemu, kto korzysta albo dzieli się przynajmniej dochodami, płynącemi z prostytucyi. Zniesiono więc w ten sposób domy rozpusty, ale każda kobieta miała prawo sama dla siebie sprzedawać swoje ciało.

Osiągnięto w ten sposób rezultaty wprost fatalne: prostytucya, która się przedtem koncentrowała w po jedynczych ulicach, rozlała się teraz brudną falą po całem mieście. W Buenos Aires znajdziecie prawie w każdej kwadrze (blok domów prowadzących z jednej ulicy do drugiej) kawiarnię, sklep, gdzie się sprzedaje kartki jakgdyby bilety loteryjne i jasno oświetlony korytarz, gdzie jedna z tych kobiet te kartki „rewiduje".

Zawsze tylko jedna.

A ponieważ Buenos Aires posiada wiele tysięcy prostytutek, jest więc rzeczą naturalną, że na każdym prawie kroku natrafiacie na gniazdo prostytucyi. Za każdą taką kobietą stoi ktoś z boku, sił, rozumie się w najgłębszej tajemnicy — formalnie jest tylko właścicielem mieszkania i mebli. w rzeczywistości musi mu kobieta oddawać cały zarobek.

A policya? A „Lei Palasius?"

Policya uczestniczy w zarobku, A „Lei Palasius" figuruje w ustawie karnej.

Między policyą a szajką istnieją prawie we wszystkich krajach bardzo ścisłe stosunki.

W Brazylii np. zachowała się dla handlarzy żywym towarem specyalna kara, pochodząca zdaje się jeszcze z czasów inkwizycyi. Gdy się przyłapuje takiego jegomościa na gorącym uczynku, robi mu się zimny tusz. Stawia się go pod kran zimnej bardzo wody i tak oblewa się go bezustannie w sukniach przez 2 lub więcej godzin; opowiadają, że mają to być cierpienia, które się wprost opisać nie dają. Wielu traci przytem życie, albo też stają się kalekami na całe życie.

A jednak kwitnie w Brazylii i rozwija się handel żywym towarem, a policya rzadko kiedy kogo wyłapuje, chyba że ma z kimś specyalne porachunki.

Nie potrzeba się zresztą temu wcale dziwić, wszak i w Nowym Jorku dużo opowiadają o wspólności interesów między policyą a „szajką".

A jeżeli „szajka" wyparta została z dotychczasowych pozycyi, gdy w ostatnich latach straciła dawną swą potęgę, gdy cały „handel" jest teraz zrujnowany, to nie spowodowała tego ani policya w Argentynie, ani inkwizycya policyi brazylijskiej. Zrobiła to tylko — wojna światowa.

Handel żywym towarem jest handlem międzynarodowym, obejmuje prawie całą ziemię, porusza się wszystkiemi morzami i musi mieć jak każdy handel międzynarodowy swobodę ruchów, korzystać z wolności mórz, z łatwej, taniej komunikacyi i transportu. Jedynie wojna światowa zrujnowała ten handel, ale teraz przychodzi znowu do siebie.

Polskim i rumuńskim konsulom w Buenos Aires i Rio de Janeiro nie daje „szajka" prawie że spokoju, handlarze wyrabiają sobie wizy i udawają się w drogę.

A w Polsce przepadają znowu dziewczęta, a na okrętach jadących z południowej Ameryki do Europy jest znowu ruch. (C. d. n.)

Z TEATRU ŻYDOWSKIEGO.

Lola Bren

„Lola Bren" operetka w 3 aktach,, oprac. przez Brejmana. Występy gościnne Kaniewskiej, Brejtmana i Brina.

———

Powtarza się historya owego kłamcy z bajki Lafontaina, który zawsze łgał, a gdy raz zdarzyło mu się nawet powiedzieć prawdę, nikt mu nie uwierzył. Teatr przy ul. Bocheńskiej uchodzi powszechnie za spelunkę najohydniejszej szmiry, to też dziś, gdy naprawdę europejscy aktorzy z gościną zawitali, inteligencya żydowska nie chce „dać się jeszcze raz nabrać". A szkoda! Zbanalizowanie librett operetkowych z ckliwemi przejściami miłosnemi książąt i hrabin dało się już wszystkim dostatecznie we znaki. Pragniemy śmiać się i bawić na dobrej komedyi muzycznej o szczerym humorze, o typach zdrowych, a sytuacyach nie wymuszonych. Ten rodzaj twórczości scenicznej reprezentuje „Lola Bren". Komedya bez wysokich aspiracyj literackich, okraszona obfitą, urozmaiconą i w modnych akcentach utrzymaną muzyką — nie powoduje wprawdzie dreszczów artystycznych, ale zato bawi doskonale tych wszystkich poczciwych ludzi, którzy w obecnych stosunkach aż nadto mają kłopotów w życiu codziennem. Pani Kaniewska? Pisać o niej — rzecz zgoła zbyteczna. Trzeba znaleźć się osobiście w kręgu jej temperamentu, dać się nieco „pofascynować" jej urokowi, głosikowi, werwie i... (tu przerwę, ale wszyscy panowie łatwo się domyślą o co chodzi); paniom zaś radzę zobaczyć jej eleganckie toalety, które jak transformatorka zmienia co chwilę, zwłaszcza w akcie II-gim w symbolicznej scenie „pór roku". Dla rozmachu jej partnera Brejtmana scenka teatru zda się być za ciasną, w ogóle dzielnie sekundaje p. Brin, doskonale zgrany z Brejtmanem. Z „miejscowych" pochwalić należy grę pani Brüh, Badera, a przedewszystkiem Zuckerberga, który w różnych komplikacyach komedyi okazywał oryginalny humor.

K-n.

— **STOWARZYSZENIE DRUKARZY KRAKOWSKICH „OGNISKO"** urządza w sobotę dnia 7 lutego br. w salach Hotelu Saskiego (św. Jana 6) Maskaradę z licznemi niespodziankami. Zaproszenia wydaje komitet codziennie od godz. 4—8 w lokalu „Ogniska", Rynek gł. 12, III. p.

TEATR IM. J. SŁOWACKIEGO

Środa: „Śpiewak własnej niedoli".
Czwartek: „Fotel 47".

BAGATELA

Środa: „Ninetka" (nowość).
Czwartek: „Ninetka".

TEATR OPERETKA „NOWOŚCI"

Środa: „Bachantka".
Czwartek: „Bachantka".

REPERTUARY KIN KRAKOWSKICH

WARSZAWA: „Dzwonnik z Notre—Dame". Dramat w 2 seryach i 12 aktach wraz z zakończeniem w jednym programie, wg powieści W. Hugo.

UCIECHA: „Rin-Tin-Tin". Dramat w 7 aktach wg powieści Jacka Londona.

WANDA: „Wszystko na jedną kartę". Dramat sensacyjny w 8 aktach.

SZTUKA: „Zaza". Dramat sensacyjny w 7 aktach, wytw. Paramount z Glorią Swanson w roli głównej.

REDUTA: „Czy kobieta jest wierną" (Upojenie) z Lucy Doraine. Jako dodatek 6-aktowa wielka komedya z E. Glessner.

NOWOŚCI: „Dziecko wolnej miłości". Romans filmowy w 10 aktach.

ZE SPORTU.

Zawody narciarskie o mistrzostwo Polski na rok 1925 w Krynicy

Od naszego specjalnego sprawozdawcy.

Dwudniowe zawody narciarskie o mistrzostwo Polski odbyte w Krynicy zebrały na starcie całą elitę polskiego narciarstwa. Widzimy więc w pierwszym rzędzie weteranów Zamojskiego, Schielego i Bednarskiego zwycięzcę ze Szmeksu Bujaka, zeszłorocznego mistrza Mückenbruna, Rozmusa, świetnie zapowiadającego się młodego Gąsienicę. Krzeptowskiego, z młodszych Motykę, Roya i wielu innych mniej znanych.

Warunki atmosferyczne i terenowe nie sprzyjały tegorocznym mistrzostwom. Padający od czasu do czasu deszcz, zepsuł znośny jeszcze przed kilku dnia mi podkład śnieżny a mokry śnieg utrudnił biegi, szczególnie z powodu nieodpowiedniego zaopatrzenia się w smary narciarskie zawodników.

na 15 km. w czterech klasach. Ogółem startowało 45 zawodników.

I. Klasa starszych: 1) A. Zamoyski 1,46"8; 2) K. Schiele 1,56"13; 3) H. Bednarski 2.02"38; 4) T. Rysiakiewicz 2.05"12.

II. Pierwsza klasa seniorów: 1) J. Bujak 1,37"41; 2) H. Mückenbrun 1,44"56; 3) A. Rozmus 1,45"03; 4) Gąsienica-Sieczka 1,45"23.

III. Druga klasa seniorów: 1) W. Gąsienica 1,36"47; 2) A. Krzeptowski II. 1,38"15; 3) S. Wilczyński 1,41"; 4) W. Czech 1,43"47; 5) S. Teyssere 1,50"34; 6) A. Maisner 1,53"35.

IV. Trzecia klasa seniorów: 1) W. Staszeczek 1,49"03; 2) Z. Motyka 1 50"52; 3) S. Roy 1,51"04; 4) J. Jaworski 1,56"43; 5) S. Mietelski 2,04"49.

Naogół biegi wypadły nieźle a osiągnięte czasy zgadzają się z przeciętnemi wyczynami naszych narciarzy. Niespodziewanie wyróżnił się w biegach Władysław Gąsienica, jeden z młodych narciarzy, który uzyskał najlepszy czas w biegach, bijąc nawet Bujaka o całą minutę.

W programie drugiego dnia zawodów były jedynie skoki. Już same warunki zewnętrzne nie dawały nadziei osiągnięcia należytych wyników. Grząski i zapadający się śnieg, zupełnie płaski zeskok i lubmgowata skocznia nie mogły ułatwić zadania zawodników.

I. Seniory I klasy: 1) Al. Mückenbrunn 25 mtr. 25mtr. (nota 17720), 2) Rozmus 25½; 25 (z upadkiem) (13 667); S. Witkowski 16,18; (10'127).

II. Seniorzy II. klasy: 1) T. Seidel 18,17½ (upadek) (6,820); 2) L. Trzciński 22½ (upadek) 21 (upadek) (7,083); 3) W. Gąsienica 23½; 21; (7,083).

III. Seniorzy III. klasy: 1) S. Mietelski 17,16 (5,166).

IV. Juniorzy: 1) B. Czech 17½, 17, (16,479).

Skoki nie wypadły nadzwyczajnie, a wyczyny zawodników często różnią się znacznie od normalnych ich skoków.

Wobec osiągniętych wyników przyznano mistrzostwo Polski na rok 1925 Henrykowi Mückenbrunowi (S. N. T. T.) (nota 16,865).

2) A. Rozmus (14,771).
3) W. Gąsienica (13,542).
4) J. Bujak.
5) S. Witkowski.
6) Gąsienica Sieczka.

Organizacya zawodów niezła. Zarząd zdrojowy szedł organizatorom b. na rękę. Raził zupełny brak przedstawicieli prasy, za wyjątkiem Tygodnika Sp., i naszego korespondenta.

Z kraju.

AKCYA KEREN HAJESSOD w MAŁOPOLSCE ZACHODNIEJ. Z Centralnego Biura Keren Hajessod donoszą nam, że delegat Centralnego Biura Keren Hajessod, p. Finkelstein z Warszawy, który ostatnio z wielkiem powodzeniem przeprowadził akcyę na Keren Hajessod w Rozwadowie, Mielcu i Dębicy, a obecnie bawi w Leżajsku, gdzie akcya już w pierwszych dniach dała nader pomyślne wyniki, wyjedzie w najbliższych dniach do Nowego Targu celem przeprowadzenia akcyi na Keren Hajessod na miejscu. W Nowym Targu czynią już wszelkie przygotowania, celem umożliwienia pomyślnego przebiegu akcyi tak, że i w Nowym Targu należy oczekiwać pomyślnych rezultatów.

ZJAZD ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH WE LWOWIE. Na konferencyi związków zawodowych wsch. Małopolski, która odbyła się niedawno we Lwowie wzięli udział reprezentanci robotników polskich żydowskich i ukraińskich. Z organizacyi żydowskich wzięły udział „Poalej-Syon" i „Bund". Delegat „Bundu" zaatakował ostro poalej-syonistów wykrzykując pod ich adresem „Co wy tu robicie? Jedźcie do Palestyny!" Zachowanie się delegata bundowskiego wywarło przykre wrażenie na uczestnikach konferencyi. Charakterystycznem było zajście z pos. PPSu inż. Hausnerem. Szczególnie ostrą krytykę PPS wygłosili mowcy poalesyonistyczni, którzy wykazali działaczom pepesowskim, jak obłudną jest ich taktyka narodowościowa zwłaszcza na terenie Małopolski wschodniej. Pos. Hausner zarzutów tych nie umiał odeprzeć.

PRZEGLĄD GOSPODARCZY

Ile kapitałów amerykańskich wpłynęło do Niemiec?

Mimo niepokojąco wielkiej pasywności bilansu handlowego, zapas dewiz w banku Rzeszy stale się powiększa. Wnioskować z tego trzeba, że niezależnie od wpływów z pożyczki Dawesa w dalszym ciągu istnieje silny napływ kapitałów zagranicznych na rynki niemieckie.

[illegible] nie można prywatne zaś obliczenia są tak różne i tak sprzeczne, że trudno z nich wyrobić sobie pogląd na tę sprawę.

„Frankfurter Zeitung" np. oblicza, że ogółem napłynęło do Niemiec z zagranicy, przeszło półtora miliarda marek złotych.

Cyfra ta jest może najbardziej do prawdy zbliżoną, jeśli odejmiemy od niej 800 milionów wpływu z pożyczki Dawesa, ale i w takim razie należy ją przyjąć jako maximum.

Prasa amerykańska podaje, że od października 1924 roku do stycznia 1925 roku odpłynęło ze Stanów Zjednoczonych do Niemiec około 100 milionów dolarów tytułem kredytu prywatnego.

A my — wciąż na szarym końcu!

Bankowość Rosyi sowieckiej

W dodatku gospodarczym do paryskiego „Temps" znajdujemy bardzo ciekawe dane o obecnej organizacyi banków rosyjskich. Należy sobie przedewszystkiem zdać sprawę, że wszystkie najważniejsze gałęzie kredytu są unarodowione, że poza bankami państwowemi spotykamy się z bankami kooperatyw lub związków komunalnych.

Instytucyą centralną jest Bank państwa, pełniący rolę banku emisyjnego, liczy on obecnie 389 oddziałów.

Z innych banków, na pierwsze miejsce ze względu na doniosłą rolę jaką odgrywa w życiu gospodarczem Związku republik sowieckich wysuwa się bank dla handlu zagranicznego, a następnie bank dla handlu i przemysłu, bank kooperatyw, bank komunalny, elektro-bank. Ten ostatni stworzony został specyalnie dla popierania elektryfikacyi kraju. Ogólna liczba instytucyi kredytowych na terytoryum Związku republik sowieckich sięga liczby 174, z 773 oddziałami lokalnemi.

Według danych z 1 września 1924 r. kapitał zakładowy tych banków wynosi 152,2 milj. rubli złotych, depozyty, rachunki bieżące 572,5 milj. dyskonto 478,3 milj., operacye towarowe 362,1 milj.

Bank dla handlu zagranicznego ma za zadanie finansowanie handlu zagranicznego. Jego obrót w roku 1922/23 wynosił 646 milj. rubli, a w r. 1923/24 1700 milj. rubli. Kapitał zakładowy z 10 milj. wzrósł do 20, a obecnie ma być powiększony do 30 milj. rubli. Rzeczony bank pozostaje w bliskich stosunkach z kilkoma bankami północno amerykańskiemi i jest głównym akcyonaryuszem banku rosyjsko perskiego z siedzibą w Teheranie i banku Dalekiego Wschodu z siedzibą w Kabarowsku. W najbliższym czasie bank dla handlu zagranicznego projektuje otwarcie oddziału w Konstantynopolu.

Umarzanie kwot podatku przemysłowego.

Ministerstwo Skarbu wydało do Izb Skarbowych okólnik, w którym upoważniło dyrektorów Izb: a) do częściowego lub całkowitego umarzania kwot podatku przemysłowego nieprzewyższających w poszczególnych wypadkach 100 zł, o ile stwierdzonem zostanie, że uiszczenie tego podatku zagroziłoby egzystencyi gospodarczej podatnika, b) do rozkładania tego podatku na trzymiesięczne raty i c) do darowania skutków niedotrzymania terminu ustalonego dla złożenia zeznań o obrocie.

Ulgi te będą udzielane tylko na skutek podań, składanych przez płatników i zaopiniowanych przez władzę wymiarową I. instancyi.

—o-o—

HANDEL

ŚWIADECTWA POCHODZENIA Z AUSTRYI. Izba handlowa i przemysłowa w Krakowie zwraca uwagę firm, sprowadzających towary z Austryi, iż dołączanie świadectw pochodzenia potrzebne jest tylko dla takich towarów, które na podstawie umowy polsko- austryackiej korzystają z traktatowych zniżek celnych.

Dla innych przesyłek, a więc dla wszystkich towarów nieposiadających uprzywilejowania traktatowego, jest dołączanie certyfikatów pochodzenia bezcelowe.

WYSTAWA POMORSKA. Regulamin oraz cenniki Pierwszej Pomorskiej Wystawy Rolnictwa i Przemysłu, mającej się odbyć w Grudziądzu w czasie od 26 czerwca do 6 lipca br., przejrzeć mogą zainteresowane firmy w biurze Izby handlowej i przemysłowej w Krakowie.

Biuro Komitetu Wystawy mieści się w Grudziądzu przy ul. Lipowej l. 31.

Wystawa ma dać obraz stanu rolnictwa, przemysłu i rzemiosł po 5-cio letnim okresie przyłączenia Pomorza do Polski. Dopuszczonym jest udział wystawców z innych dzielnic Polski.

Z giełdy krakowskiej.

Kraków, 3 lutego.

Tendencya dla akcyj naogół mocniejsza.

Pogiełdzie mało ożywione przy kilku zaledwie transakcyach.

Waluty: N. Jork 5.18 i pół, Londyn 24.90, Praga 15.50, Paryż 28.25—28.35.

Akcye bankowe, handlowe i przem.

	Transakcye	
	3 II.	2 II.
Polski Bank Przem. I-VIII	0·42	0·38—0·40
Bank Hipoteczny	—	—
Bank Małopolski	—	—
Ziemski Bank Kredyt.	—	—
Powszechny Bank Kred.	0·17	—
Bank Komercyalny I—IV	—	—
Bank Zw. Sp. Zarobkow.	—	9·50
Polskie Tow. Handl.	0·35	0·37—0·38
Handl. Sp. akc. „Impex“	—	—
„Pharma“ Mag. Jawornicki“	0·95	0·95—0·93
Tow. han. Bracia Rolniccy	—	—
„Polski Glob“	—	—
Żegluga Polska	—	—
Zieleniewski I—IV	9.40—10·20	9·25—9·40
H. Cegielski, Poznań	0·69—0·70	0·95—0·70
Parowozy I—V.	0·64—0·66	0·56—0·67
„Automotor“ fabr. samoch.	—	—
„Lemiesz“ fabr. masz. roln.	—	—
Modrzejewskie Zakł. G. H.	—	—
„Trzebinia“ żel.	0·68—0·69	0·69—0·72
Zakłady amunic. „Pocisk“	—	—
„Górka“ fabryka cementu	17·00—17·50	15·75—16·10
Sierszańskie Zak. Gór. S.A.	4·25—4·40	4·20—4·30
„Tepege“ Tow. dla prz. gór.	2·00—2·05	2·00—2·05
Polska Nafta	0·65—0·66	—
„Pokucie“ Naft. Sp. akc.	0·30	—
„Olkon“ T. A.	—	—
„Strug“ Przem. drzewny I.	0·75—0·80	—
„Pezet“ Powsz. zakł. bud.	—	—
Syndykat koszyk. Kraków	—	—
Fabr. przet. tł. w Trzebini	8.25	8·00
„Azot“ I—IV.	—	—
„Agrochemia“	—	—
„Krakus“ Przemysł spiryt.	0·95—1·15	0·80—0·90
Fabr. cukru w Chodorowie	4·55—4·80	4·50—4·60
Cukrownia Chybie I.	5.80—6·00	5·75—5·80
A. Piasecki	1·60	1·50—1·60
Fabr. porcel. w Ćmielowie	—	0·51—0·61
Elektr. w Sierszy I-IV	—	0·22
E. W. Niemojowski	—	—
Fabr. kapeluszy w Myślen.	— —	—

Giełda warszawska z dnia 3 b. m. (PAT) Cyfry w złotych. Dolary Stanów Zjedn. tranz. 5·17— bony złote ——— pożyczka złota 7·30 milionówka —— pożyczka dolarowa 3.65

Czeki: Belgia tranz. 26·79— Holandya tranz. 208·95 Londyn tranz. 2483 Nowy Jork tranz. 517 — Paryż tranz. 2793 Praga tranz 1546— Szwajcarya tranz. 99·94 Wiedeń tranz. 7·29 Włochy tranz. 21·34½

Giełda warszawska z dnia 3 b. m. (PAT) **Akcye.** Cyfry w złotych. Bank Małopolski Kraków —— Bank Przemysłowy Lwów — Bank Zw. Sp. Zar. Poznań 2·00 — Puls 0·52——— Wild ———— Cukier Warszawa 3·42 —— — Cegielski 0·67 —— Ursus 1·55 Parowozy 0·72 ——— Zawiercie 2000 Żegluga 0·24 Polska nafta 0·63 Siła i Światło 0·41 — — Ćmielów 0·64 Starachowice 2·02 ——— Pocisk 0·85— Zieleniewski 8·42 Żyrardów 12·60 Chodorów 475

Lwów, 3. 2 PAT. Giełda akcyj. Bank Hipot. 0.56 i pół do 0.57, bank przem. 0.38—0.40, bank zw. sp. zarobk. 10.10—10, browary 10.35, Chodorów 4.65—4.95, Chybi 5.80—5.75, Cegielski 0.73—0.78, Gafota 0.35, Gazolina 1.60—1.65, Ćmielów 0.61—0.64, Lokomotywy 0.48, Parowozy 0.67—0.72, Rakszawa 1.55, Siersza górnicza 4.45, Sole 4—4.10.

Giełda wiedeńska z dnia 3 b. m. (PAT) **Dewizy.** Amsterdam 28600 Zagrzeb i Belgrad 1145 Berlin 16850 Bruksela 3666 Budapeszt 9820 Bukareszt 367 Chrystiania 10750 Kopenhaga 12655 Londyn 340000 Madryt 10130 Mediolan 2942 Nowy Jork 70956 Paryż 3837 Praga 2100 Sofia 512 Sztokholm 19070 Warszawa 13600—13700 Zurych 13690 Dolary 70460 Belgijskie 3625 bułgarskie 496 duńskie 12605 marki niemieckie 167.0 angielskie 338050 francuskie 3810 holenderskie 28250 włoskie 2820 jugosłowiańskie 1142 norweskie 10650 polskie 13580—13670 rumuńskie 350 szwedzkie 18850 szwajcarskie 13650 hiszpańskie 10010 czeskie 2084 węgierskie 9740 tureckie 36700.

Papiery lokacyjne. Austr. renta kor. 5·1 renta złota 6· losy tureckie —, Bodenkredit 242— austr. zakł. kred. 169· Koleje austr. 401·½ kolej połudn. 55·6— Alpiny 426· —

Zieleniewski 142 — Silesja 16·1— Galicja 1500 — Siersza 56· Bank Małopol. 5· Bank hipot. 8·6 — Portland cement 342—— Nafta 175 —— Browary lwowskie 144 — Tepege ———

Zurych, 3. 2 PAT. Paryż 28.03, Londyn 24.82, Nowy Jork 5.18,1, Belgia 26.80, Włochy 21.53, Hiszpania 74.25, Holandya 208.75, Berlin 1.23,4, Wiedeń 73, Sztokholm 139.65, Oslo 79.25, Kopenhaga 92.55, Sofia 375 i pół, Warszawa 100, Budapeszt 0.72, Białogród 8.37 i pół, Ateny 8.90, Konstantynopol 2.80, Bukareszt 2.68,7, Helsingfors 13.05, Buenos Aires 198. Tendencya spokojna.

Żydowscy finansiści w Egipcie wezmą udział w odbudowie Palestyny.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 3. 2 (M.) ŻAT donosi z Jerozolimy, że Alfred Mond, bawiący obecnie w Palestynie, udzielił przedstawicielowi ajencyi telegraficznej wywiadu o wrażeniach z ostatniego swego pobytu w Egipcie.

Alfred Mond bowiąc w Kairze, konferował tam z wybitnymi osobistościami i finansistami żydowskimi, aby uzyskać ich współudział w odbudowe Palestyny. Egipscy finansiści żydowscy wyrazili swe najgorętsze życzenie, aby módz brać udział w odbudowie Erec Izrael. Odnoszą się oni z pełnem zaufaniem do przyszłości gspodarczej Palestyny i są zdania, że sąsiedztwo geograficzne Egiptu z Palestyną wpłynie na rozwój ekonomiczny obu krajów. W tym celu są też gotowi ulokować swe kapitały w rolnictwie i przemyśle palestyńskim.

Oficyalne otwarcie techniki w Haifie.

Warszawa, 3. 2 (M.) Jak ŻAT donosi z Jerozolimy, odbędzie się 9 bm. uroczyste oficyalne otwarcie politechniki w Hajfie, którego dokona specyalnie w tym celu przybyły do Palestyny Alfred Mond. Udział w otwarciu politechniki weźmie Herbert Samuel, Egzekutywa syońska, Bialik, Achad Haam, oraz wiele innych osobistości żydowskich w Palestynie.

Sir Alfred Mond w Jerozolimie.

Warszawa, 3. 2 (M.) Z Jerozolimy donosi ŻAT, że dnia 1 bm. przybył do Jerozolimy Sir Alfred Mond jako gość Herberta Samuela. Wieczorem tegoż dnia odbyło się na cześć gościa galowe przedstawienie hebrajskiej opery. Na przedstawieniu byli obecni Mond i Wysoki Komisarz ze swoją świtą. Po przedstawieniu Herbert Samuel wydał bankiet na cześć Monda, w którym wzięli udział najwybitniejsi przedstawiciele społeczeństwa żydowskiego i arabskiego. Nazajutrz urządziła egzekutywy syonistyczna przyjęcie dla Monda, który rozmawiał z zebranymi członkami Egzekutywy o aktualnych zagadnieniach ruchu syońskiego.

Dyskusya nad monopolem spirytusowym we czwartek

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 3. 2 Sin. Na czwartkowem posiedzeniu komisyi skarbowej odbędzie się dyskusya nad nowelą do ustawy o monopolu spirytusowym. Na temże posiedzeniu poruszy pos. Hausner wniosek Koła Żydowskiego o cofnięciu rozporządzenia prezydenta Rzeczypospolitej o rewizyi koncesyi.

Obniżenie kosztów utrzymania w styczniu b. r.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa. 3 2. (Sin) Komisya statystyczna stwierdziła, że w styczniu obniżyły się koszta utrzymania w porównaniu z grudniem o 1½ % (1½ procent).

Udaremniony zamach „kasiarzy“ na główną pocztę w Warszawie.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 3. 2 Sin. Wczorajszej nocy planowała szajka kasiarzy warszawskich tak na kasę na głównej poczcie. Odkryci przez posterunek zostali przyaresztowani w chwili, gdy zabierali się do „roboty“.

Śledztwo wykazało, że jeden z aresztowanych kasiarzy jest właścicielem sklepu z konfekcyą dziecinną, inny zaś posiada własny dom na Nowem Mieście 8.

W kasie głównego urzędu pocztowego znajdowała się większa suma pieniędzy.

Przed wyborami prezydenta Rzeszy

Berlin, 3. 2 PAT. Dziś odbyło się tu zebranie prezydyum partyi demokratycznej w sprawie wyboru przyszłego prezydenta Rzeszy. Jak przypuszczają, dotychczasowy prezydent Rzeszy Ebert nie przyjmie ponownej kandydatury. Największe szanse wyboru ma były kanclerz Marks.

O rząd pruski.

Berlin, 3. 2 PAT. Kwestya utworzenia rządu w Prusiech, jak wiadomo dotychczas nie została jeszcze rozstrzygnięta. Prezydent ministrów Braun konferował z przywódcami niemieckiej partyi ludowej. Rokowania jednak nie doprowadziły do żadnych pozytywnych wyników.

Pogłoski o buncie w armii sowieckiej

Berlin, 3. 2 PAT. Tutejsza ambasada sowiecka zaprzecza rozesłanym z Berlina iskrowym doniesieniom, jakoby mianowanego niedawno komisarzem wojny Frunzego już usunięto i jakoby na jego miejsce mianowano Zinowiewa. Jednocześnie poselstwo sowieckie zaprzecza wiadomości o rozruchach wśród czerwonej armii.

Ambasador francuski w Turcyi

Paryż, 3. 2 PAT. Jak donosi Petit Parisien, Franklin Bouillon ma być zamianowany niebawem ambasadorem francuskim w Turcyi.

Trzęsienie ziemi w Anglii i na Węgrzech

Londyn, 3. 1 PAT. Na południowem wybrzeżu Kornwalii odczuto silne trzęsienie ziemi. Wedle nadeszłych tu wiadomości, trzęsienie dało się odczuć także po drugiej stronie kanału w okolicy Brestu.

Budapeszt. 3. 2 PAT. WBK. W okolicy gór Matra szczególnie w mieście Erlau powtórzyło się w nocy z soboty na niedzielę trzęsienie ziemi. Wiele domów się zarysowało i grozi zawaleniem się. Wiele rodzin musiano delożować. Szkody materyalne są znaczne.

Ze świata.

UCZONY, KTÓRY ZNAŁ 58 JĘZYKI. W amerykańskiem mieście Taloma w stanie Waszyngton zmarł w tych dniach profesor Karol Arnell słynny w całej Ameryce z tego, że znał świetnie 58 języki. W nekrologach jego dzienniki tamtejsze piszą, że Arnell przez 12 lat był sekretarzem amerykańskiej ambasady w Tokio. Był drugim białym mężczyzną, który ukończył kurs języków wschodnich na cesarskim uniwersytecie w Tokio. Potem zajmował stanowisko profesora na dwóch uniwersytetach japońskich. Znał biegle wszystkie główniejsze języki światowe, a nawet język eskimosów i języki szczepów afrykańskich.

BILL O BADANIU DZIAŁALNOŚCI KU KLUX KLANU. Żydowski członek senatu w stanie newjorskim, p. Juliusz Berg wniósł projekt bill'u o utworzeniu specyalnej komisyi, któraby miałaby za zadanie zbadanie działalności Ku Klux Klanu w St. Zjednoczonych. P. Juliusz Berg otrzymał setki listów z pogróżkami od członków Ku Klux Klan. W jednym liście grożą mu zatruciem jego żony i dzieci.

PRZEWODNIK HANDLOWY.

Artykuły gosp.

Urządzenia kuchenne, domowe i różne nowości
A. SATTLER
GERTRUDY 24.
Tel. 4162. Tel. 4162.

DELIKATESY

Istniejąca w Podgórzu przy ul. Lwowskiej L. 4 od lat 30-tu restauracya, handel towarów kolonialnych i delikatesów i bufet śniadankowy pod firmą:
MAURYCY HAAS
poleca najwyborniejsze zamorskie towary kolonialne delikatesy, jak oteż likiery i wina zagraniczne po cenach najtańszych

Śledzie i konserwy rybne poleca **B. M. GROSS** Kraków, Krakowska L. 25. Telefon 3281.

Elektrotechnika

„LUX“
Kraków pl. Dominikański 2
Urządzenia elektr.
Wszelkie naprawy
Sprzedaż materyałów
Porady i konsulacye bezpłatnie. Telefon Nr. 3336.

FUTRA

ZAKŁAD KUŚNIERSKI
M. ROTBLUM
UL. FLORYAŃSKA 8.

FORTEPIANY

FORTEPIANY PIANINA FISHARMONIE
Skład
HELENA SMOLARSKA
Kraków, ul. Szewska 9. Tel. 4365.
Sprzedaż na raty do 10 miesięcy. Wybór olbrzymi.

Z. RABA NAST.
Kraków, ul. św. Anny 3
fortepiany i pianina firm światowej sławy.

FIRANKI

od najskromniejszych do najwspanialszych, portyery madrasowe zagr. po cenach fabrycznych hurtownie i detalicznie poleca firma
Lipschütz i Weitz, Grodzka 71

GALANTERYA

Towary galant., pończochy, trykotaże, bielizna berety, kalosze, śniegowce itp. **Simon Ohrenstein, Kraków, Dietlowska 45.**

A. Wachsman
Kraków, Krakowska L. 7,
poleca hurt. na sezon zimowy trykotaże i galant. weł.

KAPELUSZE

Pierwsza Krakowska Fabryka Kapeluszy Słomkowych i Filcowych S. Wiener, ul. Krowoderska 73, Telefon Nr. 4115 i 4158.

Manufaktura

ADOLF BRACIEJOWSKI
poleca 2307
płaszcze i kostyumy
Kraków, ul. Grodzka L. 4.

MASZYNY

Maszyny do pisania i telefony „Royal“ Floryańska 49, Telefon 1577.

MEBLE

Stylowe, luksusowe
etc. **S. MANNE,** Kraków Szpitalna L. 6. Tel. 4074. Rok zał. 1860.

Meble stylowe luksusowe, biurowe, dekoracye wnętrz poleca **M. Pleszowski, Kraków, Mały Rynek 2,** Telefon 4136.

MASKI

balowe i charakterystyczne, ordery kotylionowe. Wiktor Wanderer, Kraków, ulica Szewska L. 21

NACZ. KUCHENNE

JÓZEF FERTIG
Kraków, ul. Szewska 5. Tel. 3214.
poleca hurtownie i częściowo naczynia kuchenne i restauracyjne (garnki, rondle od pół—100 l) marki **SFINX**

Nakrycia stołowe Alpacca. Wyroby stołowe Henkelsa. Okucia meblowe i budowlane po cenach konkurencyjnych.

Unia Handl. „Metal“
Kraków, Dietla L. 58.
Telefon Nr. 4564.
Hurtownia wyrobów metalowych Specyalność: Naczynia aluminiowe i emaliowane. Wyłączna sprzedaż i fabryczny skład naczyń emal. marki

SFINX

PORCELANA

Porcelanę, kryształy, szkło i lampy poleca:
H. Statter Kraków
Grodzka L. 39.

PAPIER

Grünspan & Gerber
fabr. skład papieru i tektur Plac Nowy 7. — Tel. 4400

S. Neuman, Dietla 55. Tel. 1019
hurtownia papieru i przyborów piśmiennych fabryczny skład **TAPET.**

Izaak Zucker
Sp. z ogr. odp.
Kraków, Dietla L. 44
Hurtownia papieru i przyborów piśmiennych
Fabryka przerobu papieru „Wawel“
Rok zał. 1878 Tel. 1343.

RADIO

„Uniwersum“ biuro inżynierskie. Kraków, ul. św. Marka 25 poleca w wielkim wyborze radioaparaty odbiercze, lampki katodowe i części składowe

SZKŁO

Szlifiernia szkła i luster **K. Woroniecki,** Kraków, pl. Szczepański L. 7. Lustra meblowe, szyby automobil. i latarń, szyby lustrowe okienne półlustrowe i ornamentowe. Odnawia stare lustra.

LUSTRA meblowe, **SZKŁA** szlifowane poleca tanio wytwórnia luster
Bracia Kalmus, Kraków. **Starowiślna 69.** Tel. 2152,

Pierwsza małopolska fabryka zwierciadeł i szlifiernia szkła Sp. z ogr. odp. **Kraków, Grodzka 60,** Telef. 4078 i 4225, poleca szyby i lustra szlifowane po cenach przystępnych.

SPEDYCYA

Cracovia Sp. transportowa Biuro spedycyjne ul. Grodzka 60, Tel. 4078.

SZLIFIERZ

SPECYALISTA
szlifierz brzytew dobiera fachowo wg. zarostu, najlepsze brzytwy od 5–7 zł. **J. MYSZKOWSKI** Kraków, Dietlowska 46.

WĘGLE

Węgiel śląski, krajowy, i dąbrowiecki dostarcza wagonowo **Polska Spółka Węglowa, ul. Andrzeja Potockiego L. 8. Tel. 4075.**

ZŁOTO, SREBRO

Wielki wybór
Zegarki, brylanty, perły, i wyroby srebrne najtaniej poleca:
GOLDSTEIN i GRÜNBERG
Kraków, ul. Bożego Ciała róg Dietla 4

ZELAZO

Skład żelaza
i artykuły metalowe
S. SATTLER
Kraków, Stradom 18

REKLAMA dźwignią :: handlu ::

OJA PARFUMERIE — PARIS
Józef Lax i Syn, Kraków, Zwierzyniecka 6

DANCINGI DOMOWE
urządzi światowej marki
GRAMOFON „His masters voice“
„GŁOS SWEGO PANA“

Gramofon ten najnowszej konstrukcyi (system RADIO z podkładką mikrofonową) uznany przez pierwszorzędnych znawców całego świata za najlepszy.
Wzorowa reprodukcya bez szmerów.
Wielki wybór płyt, również żydowskich i hebrajskich kantorów: ROZENBLATTA. KWARTINA. SIROTY.

THE GRAMOPHONE Co. Limited, LONDON.
Jeneralny reprezentant na Polskę:
JÓZEF WEKSLER
Kraków, Floryańska 25. **Lwów,** Sykstuska 2.

Drobne ogłoszenia.

Siła biurowa z Akademią handl. znająca buchalteryę, korespondencyę polską i niemiecką, stenografię, pisanie na maszynie z 6 miesięczną praktyką zagraniczną, szuka odpowiedniej posady. Miejscowość obojętna. — Zgłosz. pod „M“, do N. D. 121

Postawy walcowe
młyńskie
oryginalne Ganza
dostarcza ze składu w Krakowie na bardzo dogodnych warunkach
Ganz
Zakłady elektryczne i mechaniczne w Polsce S. A.
Oddział w Krakowie, Rynek 6.
Telefon 3309. 100

Poszukuję 103
zdolnej ekspedyentki
z działu towarów bławatnych pracującej też w sobotę. Reflektuję tylko na siłę pierwszorzędną.
D. SCHREIBER, Kraków, Floryańska L. 32.

Nowość! Do nabycia we wszystkich księgarniach **Nowość!**
Dr. MAJER BAŁABAN
HISTORJA i LITERATURA ŻYDOWSKA
Tom III.
Od wygnania żydów z Hiszpanji do Rewolucji Francuskiej, z szczególnem uwzględnieniem Historji Żydów w Polsce.
PODRĘCZNIK DLA KLAS WYŻSZYCH, SZKOŁ ŚREDNICH
z 50 rycinami — CENA 7 Zł.
POPRZEDNIO UKAZAŁY SIĘ
HISTORJA i LITERATURA ŻYDOWSKA
Tom I. (Starożytność) Cena zł. 4.80. To samo: Tom II. (Średnie wieki) Cena zł. 5.60
Wydawnictwo Zakładu Narodowego im. OSSOLIŃSKICH
Lwów, Ossolińskich 11; Warszawa, Księgarnia własna, ul. Nowy-Świat 69; Kraków, Filja Wyd. ul. św. Anny 11; Poznań, Księgarnia św. Wojciecha; Wilno, Księgarnia św. Wojciecha.

Buchalter-bilansista
z wieloletnią praktyką handl. i bankową, zaufana siła, poszukuje zajęcia za skromnem wynagrodzeniem. Zgłoszenia pod „Skromny“ do Adm. N. Dz. Za zwrotem bloczków kasowych z daty

Przyjmuję zastępstwa na Lwów
H. GROSSFELD, Lwów, Kopernika 17.
Na żądanie służę referencyami. 153

Otwarcie lokalu!
Niniejszem mam zaszczyt zawiadomić P. T. Publiczność, iż **otworzyłem** w Krakowie
przy ul. Grodzkiej L. 9. Tel. 525
skład towarów modnych
jedwabnych, wełnianych, bawełnianych, zefirów i płócien pod firmą:
S. FRÜHS
W składzie moim prowadzić będę towary tylko w najlepszych gatunkach tak krajowych jak i zagranicznych po cenach najniższych

Podróżujący
dzięki wieloletniej fachowości doskonale obeznany w szerokich kołach kupieckich podejmuje się skutecznego rozpowszechnienia każdego artykułu nawet najmniej znanego obojętnej branży. Zgłoszenia pod „Prowizya i stała pensya“ do Adm. N. Dz. 116

Firma **L. i F. WIKLER** Grodzka 18
magazyn płótna i bielizny poszukuje
zdolnej ekspedyentki i praktykantki
Wiadomość Jasna 8 między 1—2.

LOKALE
przy ul. Dietlowskiej
natychmiast do wynajęcia
Zgłoszenia pod „Pasaż“ do Adm. N. Dz.

Mieszkanie
4 pokoje duże z komfortem na I. p. przy ulicy Starowiślnej
do wynajęcia.
Zgłoszenia listowne pod „A. B. do Adm. N. Dz.

FORTEPIAN
krótki, czarny z angielską mechaniką
okazyjnie do sprzedania
w składzie fortepianów
Heleny Smolarskiej, Kraków
ulica Szewska 9, I. p. Telefon Nr. 4365.

Nakładem Gal. Sp. Wydawn. Red. Nacz. Ign. Schwarzbart; Red. odpow. Jakób Freund. Nowa Drukarnia Dziennikowa, Orzeszkowej 7.